

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 110

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 25-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, petek 17. maja 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
dostavljen na dom 16 din. tujina 30 din

Cena
din 1.—

Bitka še ni odločena

V strahotnem spopadu v Belgiji sodelujejo milijoni vojakov in tisoči tankov ter letal — Sunki in protisunki — Silna delavnost letalstva, ki bombardira zaledje in sodeluje pri spopadih

BERN, 17. maja. Ass. Press. SEDANJI BOJ MED VOJSKO GENERALA GAMELINA IN VOJSKO GENERALA BRAUCHITSCHA JE GIBLJIVA VOJNA NAJVEČJEGA OBSEGA. TA OBSEG PRESEGA VSE SPOPADE, KAR JIH POZNA DOSEDANJA ZGODOVINA. NA OBEH STRANEH SO V SPOPADU MILIJONSKE VOJSKE, TISOČI IN TISOČI TANKOV TER LETAL. NAPADI IN PROTINAPADI SE IZVRŠUJEJO S STRAHOVITO SRDITOSTJO IN OGROMNIMI ŽRTVAMI. GENERAL BRAUCHITSCH OPERIRA Z ZAVESTJO, DA BI IZGUBE ZADNJIH DNI MOGLE PRIVESTI NJEGOVO VOJSKO V ZELO NEVARNEN POLOŽAJ, AKO SE MU NE POSREČI ČIMPREJ GLOBOK VDOR V FRANCIJO, KI BI OBSEGEL TUDI VERDUN. NALOGA GENERALA GAMELINA PA JE ZADRŽATI NEMŠKO VOJSKO NA POLOŽAJIH, KI SO UGODNI ZA ZAVEZNIŠKI PROTISUNEK. TA SUNEK SE PRIPRAVLJA Z VSO SILOVITOSTJO. ZDI SE, DA SE JE GENERALU GAMELINU POSREČILO OBVLADATI SITUACIJO. MOGOČE JE TRDITI, DA JE VSAJ ZA ENKRAT NEMŠKO NAGLO NAPREDOVANJE USTAVLJENO. MAGINOTOVA ČRTA STOJI TRDNO IN OMOGOČA ZAVEZNIKOM SVOBODNO PREMIKANJE VOJSKE V OZADJU. NA REKI MEUSI SE JE ZAVEZNIŠKEMU LETALSTVU POSREČILO PORUŠITI VSE MOSTOVE IN NEMŠKE ČETE, KI SO JO PREKORACILE, SO V NEUGODNEM POLOŽAJU. VENDAR SE PRIČAKUJE, DA BODO NEMCI NADALJEVALI NAPAD BREZ OZIRA NA ŽRTVE, KI JIH IMAJO IN KI BI JIH ŠE UTEGNILI IMETI. MESTA IN KRAJI V POKRAJINAH, KJER SE BOJI BIJEJO, SO VSA SPREMENJENA V RUŠEVINE. PO POROČILIH IZ BERLINA STOJI NEMCIJA NA STALIŠČU, DA SE MORA VOJNA ODLOČITI V BELGIJI, KER MORA POMENITI TAMKAJSNJA ZMAGA PRICETEK KONCA VOJNE, KI NAJ BI SLEDIL ŽE V PAR MESECIH. Z ZAVZETJEM VSE BELGIJE BI DOBILI NEMCI V SVOJE ROKE LETALSKE IN POMORSKE BAZE ZA NAPADE NA FRANCIJO I NANGLIJO TER BI PREPREČILI TUDI VSAKO PREVAŽANJE ANGLEŠKIH ČET V FRANCIJO. RAZEN TEGA BI S TEM NASTOPILO TRENUTEK ZA VSTOP ITALIJE V VOJNO.

Nemška vojna poročila

BERLIN, 17. maja. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: Na Holandskem so vko-rakale naše čete po kapitulaciji v Haag in Amsterdam. V Belgiji so se postavili sovražniki v bran v Antverpnu, Dylu in Namurju. Južnozahodno od Namurja so naše čete razširile svoje uspehe na zahodno obalo Maase in premagale francoske oklopne oddelke. Južno od Sedana so bili francoski protinapadi izvršeni pod zaščito najtežjih tankov, v celoti odbiti. Pri tem je bilo uničenih več sovražnih tankov. Med Moselo in Reno smo prelozili naprej naše prve postojanke pri Saar lauternu in Lauterburgu. Naše letalstvo je napadlo z velikimi silami sovražne čete ter njihove prometne zveze. Razpršilo je bojne oddelke in čete na zbirališčih. Tudi pri tem je bilo uničenih več tankov. V bojih v zraku smo zbili 46 sovražnih letal, s protiletalskim topništvom pa še dve. Pri napadih na sovražna letališča smo uničili tudi na tleh več nasprot-

nih letal. Vseh sovražnih uničenih letal je torej bilo 98. Mi sami smo izgubili 18 letal. Ob holandski in belgijski obali smo potopili dva rušilca in tri sovražne transportne ladje, med njimi parnik z 12.000 tonami. Dalje smo težko poškodovali dva druga rušilca in dve drugi trgovski ladji. Naše podmornice so na odprtem morju torpedirale neko petrolejsko in neko oboroženo trgovsko ladjo. Tekom noči so izvršila sovražna letala napad na zahodno Nemčijo. Posebne škode niso napravila, pač pa so pobila več civilnega prebivalstva. Na Norveškem so naši oddelki pri Narviku odbili več sovražnih napadov. Severno do Narvika smo fronto zožili.

BERLIN, 17. maja. DNB. Odmev bitke v Belgiji je slišati po vsej jugovzhodni Angliji. Bobnenje topov je razločno slišati po teh krajih prav tako tudi streljanje težke artiljerije, ki od časa do časa pretresa celo šipe v oknih.

Angleška vojna poročila

LONDON, 17. maja. Reuter. Po poročilih, ki so davi prispela v London, ni mogoče dobiti o ogromnem spopadu, ki divja že dni v Belgiji nobenih uradnih vestí. Toliko je zano, da so Nemci vrgli v boj celokupno svojo vojno silo, vse kar premore moderna tehnika na oklopnih ter motoriziranih silah, zlasti pa na letalstvu. Doslej se še ni zgodilo v človeški zgodovini, da bi bila divjala bitka tako neizmerne obsega. Zato ni čuda, da se je sovražniku posrečilo na različnih mestih predreti utrjene linije, kakor so zlasti one na črti Namur-Sedan. Zavezniški protinapadi pa niso nič manj siloviti in postajajo od dneva do dneva, od ure do ure silovitejši. V istem obsegu naraščajo žrtve, ki pa so na sovražnikovi strani, brez pretiravanja, vsaj trikrat večje kot zavezniške. Vojaški poučeni krogi govori-

jo celo o naravnost nepojmljivih izgubah nasprotnika. Vedno bolj se uveljavlja zavezniška letalska borbena sila, ki val za valom podpira zavezniške čete na zemlji. Razdejanje na tleh je grozno. Zlasti so uspešno podpirala angleška letala francosko pehoto pri Dinantu.

LONDON, 17. maja. Reuter. Vrhovno poveljstvo angleške vojske javlja o hudih bojih v sektorju Louvain. Vsi nemški napadi so bili doslej odbiti.

LOUVAIN, 17. maja. Reuter. Angleške čete so s tremi krvavimi protinapadi vrgle sovražnika iz bližine Louvaina. Nato so pognale v zrak podminirano cesto, po kateri se je sovražnik odmikal.

LONDON, 17. maja. Havas. Londonske radiopostaje javljajo, da se boji za Liege in okrog njega nadaljujejo.

Položaj še ni pregleden

LONDON, 17. maja. Reuter. Vojaški položaj v Belgiji je še težko pregledati. Označiti bi se dal s tem, da je bila tekoma zadnjih 24 ur presoja relativno mirnejša. Tako francoski ministrski predsednik Reynaud kakor belgijski Spaak sta v svojih včerajšnjih govorih bila edina v tem, da je nemška vojska pretrpela ogromne materialne izgube. Spaak je celo dejal, da je bojno polje ponekod dobesedno nakopičeno z gradnami uničenih nemških tankov ter drugega vojnega materiala. Razmerje med zavezniškimi in nemškimi izgubami je tanko 3 proti ena. Kakor je položaj na kopnem prav za prav še nepregleden, tako pa je bila nocjojšnja noč značilna po tem, da so bili s strani angleško-francoske letalstva, zlasti angleškega, izvršeni doslej največji množestveni napadi na nemške zaledje. Angleško letalstvo je da-

nes ponoči v številu, ki doslej še ni bilo doseženo, izvršilo silovite letalske napade z najtežjimi bombniki na ogromnem ozemlju zahodne Nemčije, zlasti nad industrijsko velevažnim Porenjem.

LONDON, 17. maja. Havas. Današnji jutranji tisk piše v glavnem o veliki bitki v Belgiji vendar pa je mnenja, da je še daleč od odločitve čeprav je Nemčija vrgla v boj vse razpoložljive sile.

PARIZ VOJNO PODROČJE

PARIZ, 17. maja. Havas. Uradni list prinaša ukaz, s katerim se v vojno čono vključuje tudi pariško vojaško okrožje.

HOLANDSKI PRINC NA FRONTI

LONDON, 17. maja. Reuter. Holandsko poslanstvo javlja, da je holandski princ Bernhard pri holandskih četah v Zeelandu.

Angleške letalske akcije

LONDON, 17. maja. Reuter. Sinoči je izdalo britansko letalsko ministrstvo sledeči komunik: Kraljevska zračna sila R(AF) je v teku noči izvršila doslej svoje največje bombardiranje. Z letališč v Angliji, kakor tudi z angleških letališč v Franciji, so se dvignile doslej največje letalske sile v tej vojni ter se nad Francijo združile ter nato združeno napadle velikanske predele sovražnikove zemlje. Za uspešnost nočnih letalskih operacij se je zahvaliti jasni mesečni noči in zavezniški izvidniški službi. Poleta so se udeležili v masah najtežji bombniki tipa Wellington, Wickley ter Blenheim. Sovražna protiletalska obramba za polet ni bila nobena resna ovira. Naše letalske sile so bombardirale železniške proge, ceste, mostove, in postaje. Uničile so tudi vojaško taborišče. Prav tako so razpršile 4 km dolgo motorizirano kolono. Občutno

so poškodovale veliko avtomobilsko cesto. Nato so se eskadre razdelele ter zasebno napadale razne objekte. Tako so v tej drugi fazi posamezne eskadrilje uničile zopet neko motorizirano kolono ter važna križišča. Ena izmed eksplozij je bila tako močna, da je vrgel eskadriljo, ki je bombardirala, pritisek eksplozije občutno kvlšku. Prav tako je naše letalstvo podpiralo zavezniške napade pri Dinantu in Louvainu. Tudi naše borbeno letalstvo je imelo srečen dan. Tako je 6 Hurricane napadlo 12 Messerschmittov ter jih 5 zbil na tla. Ob neki drugi priliki sta 2 Hurricane zbila na tla 4 Messerschmitte. Skupno so zbili naši lovci na tla 20 sovražnih letal. Celotno število zbitih letal je znašalo v teku včerajšnjega dneva 50, to je trikrat več kakor naše izgube.

Francoska vojna poročila

PARIZ, 17. maja. Havas. Sinočni francoski komunik se glasi: Bitka, ki je pričela včeraj, traja z nezmanjšano silo dalje. Na številnih mestih je prišlo do ostrih spopadov. Naši bombniki in borbeno letala so v množestvenih napadih uspešno napadla sovražnikove mehanizirane kolone ter uspešno bombardirala vojaško važne objekte sovražnika, ki so nam jih označila izvidniška letala.

PARIZ, 17. maja. Havas. Najnovejša poročila, ki prihajajo s fronte, govori o tem, da se je Nemcem posrečilo na več

mestih prebiti črto Namur-Sedan. Vendar pa so se francoske čete zbrale na vseh prebitih mestih ter nudijo trdovraten odpor. Podpira jih uspešno zavezniško letalstvo. Na tem odseku je v jutrajnjih urah nemško napadanje ponehalo. Vendar pa je smatrati, da to začasno relativno zatíšje še ne pomeni, da bi bil nemški napad definitivno ustavljen.

PARIZ, 17. maja. Poveljnik ameriškega prostovoljskega zbora Rdečega križa je včeraj poročal, da je bilo uničenih od bamb 5 ambulanz.

Italijanski glas o bitki

RIM, 17. maja. Stefani. Listi naglašajo, da se bije v bitkah med Sedanom in Anverso več milijonov vojakov. Orjaška bitka traja že tri dni in se bliža zaključku. V komentarjih italijanskega tiska se poudarjajo tudi napor zaveznikov, da odbijejo nemške motorizirane sile na tevi obali Meuse. Prav tako poudarjajo, da so Nemci dobili močna pojačenja. »Popolo di Roma« smatra, da je iniciativa še vedno v nemških rokah. »Popolo d'Italia« pravi, da se nemška ofenziva v Belgiji razvija v povsem drugi smeri, kakor ofenziva

va 1914. Zdaj sodelujejo kompaktne motorizirane divizije, ki jih 1914 še ni bilo.

BERLIN, 17. maja. DNB. Italijanski listi zelo podčrtujejo vesti, ki jo je izdala Agencija Havas, namreč, da se je posrečilo nemškim oklopnim oddelkom predreti fronto severnozahodno od Sedana ter prekoračiti reko Meuso. Italijanski tisk poroča, da se začena nova bitka na črti Namur Antwerpen. Te vesti so v velikem nasprotju z optimističnimi vestmi angleškega izvora, češ, da zavezniški povod napredujejo.

Vojni položaj na Norveškem

LONDON, 17. maja. Reuter. Boji okrog Narvika se razvijajo zelo povoljno za zavezniške. Med narodom je nastalo zaradi tega navdušenje.

HAMMERFEST, 17. maja. Reuter. Norveško vojno poročilo od sinoči se glasi: Pri Funnedu so se zavezniške sile umaknile po načrtu v nove položaje. Norveške čete, ki so jih podpirali zavezniške, so očistile dolino Kuker na Lofotskih otokih

sovražnih čet. Zbili smo na tla 2 nemški letali.

LONDON, 17. maja. Reuter. Norveška vlada je izdala ukaz, s katerim se pozivajo vsi Norvežani, ki bivajo v tujini in so dopolnili 21. leto ter niso prešli 45. leto, da se prijavijo v vojaško službo. Poslani bodo na severno Norveško, kjer se bodo priključili zaveznikom v bojih za osvoboditev domovine.

Mirnejši položaj na Sredozemlju

Napetost je vsaj začasno popustila, vendar je treba še dalje stati na straži — Komentarji Rooseveltovega koraka v Angliji in Ameriki

LONDON, 17. maja. Reuter. Uradni krogi presoajo položaj, kakor se je podal davi kot posledica včerajšnjih dogodkov, veliko mirneje. Splošni položaj v Sredozemlju se je pomiril, napetost je vsaj začasno popustila. Rooseveltova poslanica italijanskemu ministrskemu predsedniku, ki mu je bila izročena po ameriškem veleposlaniku v Rimu včeraj, je naletela očividno na dober sprejem. Tudi vsebina včerajšnje Rooseveltove poslanice kongresu je bistveno pripomogla k popustitvi napetosti. Zato se je angleško-francosko brodogojstvo, ki je predvčerajšnjim nenadoma izplulo na velike manevre, davi vrnilo v Aleksandrijo. Tudi je egiptvska vlada, ki je v teku noči nameravala preseliti vladne urade iz Kahire v notranjost, to misel opustila.

ALEKSANDRIJA, 17. maja. Angleško-francosko brodogojstvo se je davi vrnilo z dva dni trajajočih manevrov po Sredozemlju.

VENDAR JE TREBA PREVIDNOSTI

LONDON, 17. maja. »Times« poroča, da Italijani zapuščajo Turčijo, Egipt in Grčijo. Prav tako pa zapuščajo tudi Angleži Italijo. Dalje razpravlja list o vprašanju vstopa Italije v vojno in pravi, da je vstop zelo verjeten. Trenutna izboljšanja položaja zaveznikov ne smejo premotiti. Treba je stati dalje na straži in dopolnjevati priprave za vsak primer. Drugi listi poročajo, da stoji že sedaj na meji proti Franciji milijon italijanskih vo-

jakov. Prvi napad bi torej veljal Franciji, toda obenem bi Italija izvršila tudi poizkus, da se polasti vseh važnih zavezniških in drugih postojank na Sredozemlju.

ZBOROVANJA PROTI BLOKADI

RIM, 17. maja. Stefani. Včerajšnji dan so bila po vseh italijanskih mestih protestna zborovanja proti zavezniški blokadi Italije. Mussolini je sprejel iz mnogih krajev brzogovorne, v katerih izraža mladina pripravljenost, boriti se za domovino.

NEW YORK, 17. maja. Havas. Kapitan italijanskega prekomornika »Roma« je izjavil, da so Angleži zadržavali ladjo v Gibraltarju 30 ur. Angleški častniki so pregledali tudi mornarje. Na kraju so zaplenili Angleži zalogo jajc.

V ANGLIJI ZADOVOLJNI Z AMERIKO

LONDON, 17. maja. Ves angleški tisk davi pozdravlja energično Rooseveltovo poslanico. Podčrtuje zlasti one odstavke prezidentovega govora, ki govore o tem, da Atlantski in Pacifiški ocean nista več zapreki za nenadne napade. Predvsem pa pozdravljajo listi prezidentovo svarilo glede delovanja pete kolone tudi v USA. Največje zadovoljstvo pa beležijo angleški listi radi tega, ker izzveneva iz prezidentovega govora zavest o skupnih ciljnih zaveznikov in USA. Seveda ugaja listom tudi ogromna vsota za naknadne oboroževalne kredite v znesku 1.1 milijarde dolarjev ter zahteva po zvišanju produkcije letal na 50.000 na leto. »Daily Telegraph« vidi v Rooseveltu realistič-

nega politika, ki je na glas povedal Američanom, da ta vojna ni več samo evropska in da stoji med sedanjo Nemčijo in njeno bodočo nadoblastjo nad svetom samo angleški in francoski imperij.

TUDI AMERISKI TISK ZADOVOLJEN

NEW YORK, 17. maja. Reuter. Ves ameriški tisk, tudi izolacionistični, pozdravlja včerajšnji prezidentov govor, ki ga smatrajo za najusodnejšega za govorom Wilsona, ki je zahteval 1918 objavo vojne Nemčiji. Ameriški tisk podčrtuje, da je malokateri prezident bil deležen tako frenetičnega aplavza, ki je bil največji, ko je omenjal zahtevo po takojšnjem oboroževanju, kajti moderni način vojevanja zahteva upoštevanje predvsem dveh faktorjev: časa in brzine.

NEW YORK, 17. maja. Ass. Press. Današnji jutrnji listi posvečajo veliko pažnjo prezidentovemu govoru ter podčrtujejo, da je najvažnejši odstavek, ki govori, da se ne sme ovirati izvoza vojnega materiala.

AD Reynaud

GRKI ZANIKAJO

ATENE, 17. maja. Havas. Uradno zani- kajo, da bi bila včeraj angleška letala preletela grško ozemlje.

Položaj okoli Svice je dalje napet

BASEL, 17. maja. Reuter. V Švici se nadaljuje evakuacija večjih mest. Izvršuje se v popolnem miru in redu in nikjer ni mogoče opaziti kaknega vznemirjanja ali celo panike. Tudi samozavest je povsod trdna. Vsi Švicarji so trdno prepričani, da je obramba tako pripravljena, da bo kos tudi najtežim nalogam.

CURIH, 17. maja. Reuter. V bližini Basla se zbirajo močnejše nemške čete. Angleško poslanstvo v Švici je pozvalo angleške državljane, da čimprej odpotujejo domov.

PARIZ, 17. maja. Havas. Po vesteh, ki

prihajajo s švicarske meje, je zbranih med Bodenskim jezerom in Svarcvaldom 25 nemških divizij. Dnevno prihajajo nova ojačanja.

CURIH, 17. maja. Havas. Včeraj so letala nad mestom 3 nemška letala. Protiletalska obramba je zbila na tla 1 letalo posadko pa ujela.

BERN, 17. maja. Reuter. Švicarska vlada je sinoči po radiu objavila oster demantni vznemirjujočih vesti, ki se po vse- tu širijo o Švici. Položaj v Švici je popolnoma nespremenjen.

Amerika zgradi 50.000 letal na leto

V AMERIKI 50.000 LETAL NA LETO
WASHINGTON, 17. maja. Havas. Kongres je sprejel predlog Roosevelta, da se poviša gradnja letal v enem letu na 50.000 strojev. Redna vojska bo štela v kadru 280.000 mož.

WASHINGTON, 17. maja. Havas. Na seji letalske zbornice so razpravljali o pospešeni gradnji letal. Predlog Roosevelta, da naj se izdela 50.000 letal na leto, terja znatno pomnožitev delavnih moči ter dvakratno povečanje tovarniških objektov.

Pomirljiva japonska izjava

WASHINGTON, 17. maja. Reuter. Japonski poslanik pri Beli hiši je izrazil novinarjem, da je japonska vlada zadovoljna s sedanjim stanjem v Holandski Indiji. Glavni guverner je zagotovil kolonijam neodvisnost in normalno funkcijo niranje uprave. Če ne bo nobena tuja država pošiljala svojih sil v holandske kolonije, se tudi Japonska ne bo vmešavala.

Slovaška meja spet odprta

BUDIMPESTA, 17. maja. Havas. Slovaška je svojo mejo napram Madžarski zopet odprla.

SPREMENBE V ROMUNSKI DIPLOMACIJI

BUKAREŠTA, 17. maja. Stefani. Kakor se napoveduje, bodo izvršene v romunski diplomaciji večje spremembe. Med drugim bo dosedanji poslanik v Berlinu premeščen v Ankaru.

ANGLEŠKO OPRAVIČILO PRI ŠVEDIH

STOCKHOLM, 17. maja. Reuter. Britanski poslanik je eena švedsko noto glede poleta sedmih angleških letal nad švedskim ozemljem pri Narviku izrazil svoje obžalovanje. Angleška vlada je izjavila švedskemu poslaniku v Londonu, da je odrejeno vse, da se kaj takšnega ne bo ponovilo. Letala so odyrgla na švedska tla tudi nekaj bomb.

SESTANEK KANADSKEGA PARLAMENTA

OTTAVA, 17. maja. Reuter. Včeraj se je sestal novoizvoljeni kanadski parlament na svojo prvo sejo. Prestolno besedo je prečital zastopnik visokega komisarja sir Duff, v kateri je izrekel željo po pospešeni oborožitvi. Ministrski predsednik Mackenzie King pa je pozival na edinstvo vseh strank.

SLOVAŠKO ODLIKOVANJE KRALJA KAROLA

BRATISLAVA, 17. maja. DNB. Slovaški poslanik v Bukarešti je izročil kralju Karolu in prestolonasledniku Mihaelu odlikovanje Pribinovega reda z zlato zvezdo. V nagovoru na vladarja je slovaški poslanik izrazil prijateljska čustva, ki večje slovaški narod od Romunije. Romunski kralj in prestolonaslednik sta prva odlikovanca s Pribinovim redom.

POD KONTROLO ANGLIJE

NEW YORK, 17. maja. Havas. Plovba med USA in Holandsko se bo nadaljevala. Predstavniki Anglije je izjavil, da bodo holandski in belgijski parniki pluli posli pod kontrolo Velike Britanije, prav tako kakor norveške ladje.

Drugi kontingent avstralskih čet

PORT SAID, 17. maja. Reuter. Uradno objavljajo davi: Semkaj je včeraj prispel drugi kontingent avstralskih čet. Izkrčavanje se je pričelo sinoči. Čete so pod vodstvom generala Mac Caya ter so sijajno razpoložene. Namenjene so v Palestino, kjer bodo okrepile čete Bližnjega vzhoda. Iz poučenih krogov javljajo, da gre za prihod enega kontingenta čet, ki sta jih pripeljala prekoceanska orjaka »Queen Mary« in »Mauretania«.

LONDON, 17. maja. Minister za domini- one lord Caldecott je novoprispelim

avstralskim četam poslal sledeči pozdrav ni brzogov: V svojem imenu kakor tudi v imenu vlade Nj. Vel. kralja vam pošiljam pristrčne pozdrave ter vam želim dobrodošlico. Vaš prihod v teh kritičnih urah predstavlja za nas dvig samozavesti. Avstralija je vnovič dokazala, da je tu, kakor treba.

OTTAWA, 17. maja. Havas. Z uradnega mesta javljajo, da bo Kanada v kratkem poslala nove čete v pomoč zavezni- kom. Še prej bo dominion poslal letala, strojnice in lahke topove.

Besede Paula Reynauda v parlamentu

PARIZ, 17. maja. Havas. Včeraj je imel predsednik lade Paul Reynaud v parlamentu govor, v katerem je opisal nemški napad na Holandijo, Belgijo in Luksemburško. Dejal je, da je Nemčija sklenila tvegati vse in meri sedaj naravnost na srce Francije. Izrekel je posebno priznanje hrabrosti Belgije in naglasil, da bo zavezniška zmaga tudi belgijska zmaga in zmaga vseh, ki so bili napadeni ter oropani svoje svobode. Nemčija se je na ta napad pripravljala leta in leta s silnimi napori, ki jih je moral utrpeti nemški narod. Hitler hoče dobiti vojno v dveh mesecih, zato je vrgel vse na kocko. Toda če se mu načrt ne posreči, je vojno dokončno izgubil. Tega se sam najbolje zaveda. Toda tudi zaveznički se zavedajo usodnosti sedanlega spopada, ki bo odločil bodočnost za stoletja. Francija ne omahuje, in morda bo svet prav tisti dan, ko se bo zdelo, da je že vse izgubljeno, spoznal česa vsega je Francija zmožna. Morda bomo morali seči po ukrepih, ki se bodo zdeli revolucionarni, toda edino, kar diktira dejanja, je ohranitev Francije.

PARIZ, 17. maja. Havas. Francoski ministrski predsednik je imel sinoči ob 20. ponovno nagovor po radiu, v katerem je dejal, da so smešne vse vesti, češ da francoska vlada zapušča Pariz v trenutku, ko se francoske čete v Belgiji tako sijajno borijo ter pišejo novo stran slave. Francoske čete poznajo še veliko hušje dneve, kakor so n. pr. bili prvi meseci le-

ta 1918. Bivši bojevniki bodo to najboljše vedeli. V času, ko se ponavlja invazija, kakor natanko pred tisoč leti, je čas, da so Francozi odločeni vztrajati za vsako ceno do zmage. Francija bo pokazala svetu, kaj zmore.

AMERIČANI POZVANI IZ ANGLIJE

WASHINGTON, 17. maja. Reuter. Na predlog ameriškega poslanika Kennedyja so vsi ameriški državljani v Angliji pozvani, da se preselijo na Irsko. Vlada proučava možnost, da se pošljejo pred irsko obalo ladje, ki naj vkrajo Američane za prevoz v USA.

PROSTOVOLJCI PROTI PADALCEM

LONDON, 17. maja. Havas. Britansko vojno ministrstvo javlja, da se je prijavilo že nad 250.000 prostovoljcev za boje proti padalcem.

ODLIKOVANJA NEMŠKIH ČASTNIKOV

BERLIN, 17. maja. DNB. Hitler je odlikoval več častnikov z železnim križcem za hrabrost. Med njimi je tudi general von Kleist, ki se je posebno odlikoval v zadnjih spopadih na zahodnem bojišču. V vojni na Poljskem se je izkazal kot spreten strateg v južni vojski.

STRAŽA OB OBALAH VENEZUELE

CARACAS, 17. maja. Havas. Da zaščiti neutralnost republike, je venezuelska vlada postrčila strovo letal in vojne mornarice ob vsej obali države.

POGAJANJA S TURČIJO

BEOGRAD, 17. maja. Reuter. Prihodnji teden se prično trgovinsko pogajanja med Jugoslavijo in Turčijo.

JAPONCI POROČAJO O ZMAGI

TOKIO, 17. maja. DNB. Japonsko vojno poročilo javlja, da so japonske čete porazile 4. kitajsko armado v pokrajini Hupej in prisilile nasprotnika k umiku.

MADŽARSKI PROSVETNI MINISTER V ITALIJI

BUDIMPESTA, 17. maja. Stefani. Madžarski prosvetni minister je s spremstvom odpotoval v Italijo, kjer bo prisostvoval otvoriti razstave v Benetkah.

POMOČ AMERIŠKEGA RDEČEGA KRIZA

WASHINGTON, 17. maja. Havas. Ameriški Rdeči križ je poslal 100.000 dolarjev kot prvo pomoč Holandski, Belgiji in Luksemburški.

HOLANDSKA KRALJICA PRI ANGLEŠKEM KRALJU

LONDON, 17. maja. Reuter. Kralj Jurij je sprejel v Buckinghamski palači v avdienco holandsko kraljico Viljemino.

ERIKSON PRI MOLOTOVU

MOSKVA, 17. maja. DNB. Predsednik sveta komisarjev Molotov je sprejel šefa švedske delegacije Eriksona. Sovjetsko švedska trgovinska pogajanja se nadaljujejo.

DANSKE FINANCE

KJEVENHAVEN, 17. maja. DNB. Iz poročila danske državne banke za drugo polovico maja je razvidno, da je povpraševanje naraslo za 5.5 milijona danskih kron od zaostankov na računih.

POVODNI V TURČIJI

ANKARA, 17. maja. Havas. Zaradi neprestanih nalivov so vode spet prestopile bregove. Povodenj je zalila mesto Amasio. Oblastva so poslala pomoč.

TRAGEDIJA SE PONAVALJA

PARIZ, 17. maja. Havas. »Figaro« opisuje usodo belgijskih, holandskih in luksemburških beguncev, ki so se zatekli na francoska tla. »Tragedija, ki smo jo videli pred 26 leti, se spet obnavlja. Francija je spet prevzela nalogo, da jih sprejme in se postavi na branik njihove domovine.

Mariborska napoved: Prevladovalo bo oblačno in vetrovno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 6.4, danes najnižja 3.7, opoldne 10.6. Padavin od včeraj 10 mm. Včeraj je bil najmrzlejši dan v aprilu in maju.

Novice

K uredbi o brezmesnih dnevih

Z intenzivnim gospodarstvom bi imeli dovolj dela in jela

Da bi se zmanjšala potrošnja mesa pri nas, posebno sedaj v teh, za gospodarstvo, kritičnih časih, se je tudi naša vlada odločila za dva brezmesna dneva v tednu. Ta odredba je že uveljavljena in v petek bomo imeli v državi prvi brezmesni dan.

Med prebivalstvom je ta odredba sprožila plaz komentarjev in debat, ki se izlivajo v eno misel, da pri nas, v agrarni državi, taki ukrepi niso potrebni.

Pa poglejmo našo živinorejo ter ostale panoge gospodarstva, ki so v zvezi z našo živinorejo, skozi ogledalo statistike in dobili bomo pravo, porazno sliko, s katero se da utemeljiti ta uredba o brezmesnih dneh. Omejili se bomo le na statistične podatke naše banovine.

Če primerjamo število naše živine, ki jo redimo sedaj na teritoriju naše banovine, s številom, ki smo ga redili leta 1910., vidimo, da smo pri rejji goveje živine nazadovali za 100.000 glav, pri prašičeriji pa celo za 150.000 glav. To je brezdvomno velik, minus za naše gospodarstvo in ima tu padec števila goveje živine dalekosežne posledice v našem življenju sploh.

Danes na primer redimo, glasom tozadevne statistike, okrog ¼ milijona glav goveje živine in sicer ca 90.000 glav goveje živine pincgavske pasme, ca 140.000 montafonske pasme, 60.000 marijinodvorske pasme, 370.000 pomurske pasme in okrog 80.000 mešanih.

Ta živina tvori nekak temelj za produkcijo mleka, mesa in je tudi za delo. Letni dorastek, ki ga dobimo od te živine, cenimo na ca. 30.000.000 kg žive teže ali na 19.000.000 kg mrtve teže. Če bi nam služil ta letni prirastek izključno za hrano, pride na vsakega prebivalca v Sloveniji letno 16 kg mesa.

Ta številka pa ni realna, ker moramo računati, da ima baš Slovenija letno veliko število domačih in tujih gostov, ki konsumirajo velike količine mesa, tako da odpade precejšen % konsumiranega mesa tu doma na te tujce. Poleg tega izvažamo letno okrog 12.000 glav živine v inozemstvo, kar še bolj zniža količino, ki odpade na vsakega Slovenca. Tako dobimo, če odštejemo vse zgoraj navedene argumente, da pride na vsako osebo v Sloveniji letno komaj 8—9 kg mesa.

Isto sliko dobimo pri prašičih, ki dajejo poleg goveje živine glavno mesno hrano našemu prebivalstvu. Konjsko in ovčje meso, kakor tudi perutnina ne pride v poštev, ker za te vrste tudi ne velja uredba o brezmesnih dnevih.

Zgoraj navedena količina je brezdvomno premajhna za našega človeka, ki je navajen na meseno hrano. Letna potrošnja doma je sorazmerno velika, zato bi bila intenzivnejša živinoreja, že z ozirom na domačo potrošnjo, nujno potrebna. Če pa še hočemo računati z izvozom, z inozemskim trgov, takrat pa je treba naše agrarno gospodarstvo popolnoma izpremeniti, da bomo lahko tudi tam zadostili vsem zahtevam.

Sedaj pa nastane vprašanje: Zakaj pa tako nazadujemo v naši živinoreji?

Tu je več vzrokov, ki pa so zelo tehtni in tvorijo že problem našega gospodarstva in naše agrarne politike sploh.

Znan je pregovor, da krava pri gobcu molze. Torej za hrano gre. V prvi vrsti pride tu v poštev seno. Govedo rabi dnevno, poleg ostale hrane, 10 kg dobrega, sladkega sena. A mi pridelamo na naših travnikih na glavo le 5½ kg takega sena. Torej je tu prvi vzrok padca števila goveje živine. Zato pa mora naša živina žreti slamo, kisló seno itd., kar močno vpliva na razvoj živine, na rodnost in na dispozicijo za razne bolezni, ker živina ni tako odporna, kakor pri hrani, ki ima mnogo redilnih snovi. Pa bi kdo rekel, da imamo potem premalo travnikov. Ta trditev ne drži. Travnikov imamo dovolj, a imamo premalo dobrh, za dobro krmo sposobnih travnikov. Pri nas je ca 150.000 ha močvirnatih travnikov, s kisló, manj vredno krmo. Če bi hoteli vse te travnike osušiti in urediti, bi rabili mnogo kapitala, ki bi se pa amor tiziral že v 5 letih.

Drugi vzroki so še v nizkih cenah živine, v neorganizirani prodaji, v slabem

ravnanju z mlado živino, slabih hlevih, raznih kužnih boleznih itd.

Posledica tega, da je pri nas prirastek na leto premajhen in v zadnjem času izvoz prevelik, so sedaj uvedeni brezmesni dnevi, ki pa položaja ne bodo spre-

nili, če ne bomo začeli s temeljito reorganizacijo naše živinoreje sploh. Le z intenzivnim gospodarstvom v vseh panogah našega kmetijskega obrata v zmanjšanju izvoza na minimum bomo lahko dosegli, da bomo imeli doma dovolj jela in tudi dovolj dela.

Izleti na našo mejo

V zadnjem času mnogo čitamo o raznih izletih na naše obmejne postojanke, da s tem pokažemo obmejnemu prebivalstvu, da se zanje zanimamo in nanje mislimo. Tako so priredili razne izlete na Kozjak, v Prekmurje, Slovenske gorice itd. Vsi ti izleti so velike narodne važnosti tudi za one, ki obmejnih krajev ne poznajo, da jih na ta način spoznajo.

Na binkoštno nedeljo je organiziral kolesarski odsek murskega sokolskega okrožja kolesarski izlet v Apače. Nad 120 kolesarjev iz Ljutomerja, Male Nedelje, Veržeja, Križevcev, Radgone itd. je pohitelo v zgodnjem pomladanskem jutru, z

okinčanimi kolesi s cvetjem in državnimi zastavicami, v našo obmejno Apaško kotlino, da tam manifestirajo sokolsko skupnost in narodno zavest. Navdušeno so bili sprejeti sokolski kolesarji povsod kjer so se pojavili.

Sedaj pa organizira agilna podružnica CMD v Ljutomeru krožni avtobusni izlet v Prekmurje. Izlet bo v četrtek, 23. maja, na Telovo. Ciril-Metodarji in drugi naj se prijavijo v Ljutomeru pri predsedniku g. dr. Porekarju. Ob tej priliki nameravajo izletniki obdariti tudi nekatere revne šolarje.

Ptuj

Ob zaključku gledališke sezone

Režiser Žižek je v lanski sezoni sestavil za ptujsko gledališče domači repertoar, v letošnji sezoni pa je poleg domačih del postavil na oder tudi velika svetovna dela. Repertoar je bil bogat predvsem zato, ker se je Žižek z raznovrstnimi deli lotil tudi različnih problemov. Poleg tega je dal Žižek tem delom čudovito udarnost s svojstveno režijo.

S »Kraljem Edipom« so prikazali preprosti antični teater. Z »Malomeščanic« (Kreft) so posrečeno razkrinkali malomeščanstvo v avstrijskih časih. V »Strasti pod brestom« (O'Neil) so obravnavali agrarni problem. V »Sirotah« so prikazali mladinsko vprašanje, to je življenje slovenskega otroka na podeželju. V »Benediških trojčkih« (Colatto), ki so želi največ uspeha, so prikazali ljudsko gledališče v dobi renesance, katero je zavrglo razne pripomočke gledališč. V »Vzgojitelju Lanovcu« (Ernst) so se lotili vzgojnega problema. V »Martinu Krpanu« so pestro prikazali našo preteklost. Izven repertoarja so še sodelovali pri »Umetniškem večeru« z Cankarjevo »Nevarno igro«.

Pri tem marljivem in uspelem kulturnem delu ptujskega gledališča — vseh predstav je bilo 10 — je treba podčrtati, da ni prejelo nobenih podpor, kar daje Ptujju nelep pečat, saj je ravno gledališče tisto, ki vrši najvišje kulturno poslanstvo. Še več: ne samo podpore, ampak poklicno gledališče bi se moralo osnovati v Ptujju, ki bi tudi gostovalo v vseh obmejnih krajih.

p Meddruštveni odbor je razpuščen. Kakor se izve, je včerajšnja govorica o razpuščenju meddruštvenega odbora srednješolske mladine resnična.

p Tatvina. Neznani storilec je vdrl v slonovanje Slavka Jakopanca v Moškajncih in je poleg 400 din gotovine odnesel precej obleke in perila.

p S svinjskega sejma. Od 375 svinj je bilo prodanih 152. Debele so bile 9—11 din za kg in plemenske od 8—9 din.

SLOVENSKI ŽUPANI NA AVALI IN OPLENCU

Deputacija slovenskih županov, ki se muči v Beogradu, je potovala z avtobusom mestne občine na Avalo in Oplenac, kjer so položili venca na grob Neznane junaka in kralja Zedinitelja. Iz Beograda so odpotovali v Niš, da si ogledajo poslovanje niške občine, na povratku pa jih bosta sprejela še v Zagrebu ban dr. Šubašič ter mestni poverjenik Starčević.

PONAREJENI PETSTOTAKI V PREKMURJU

V Šalovcih v Prekmurju je neki mlajši kmetijski fant kupil v trgovini cigarete ter jih je hotel plačati z novim 500 dinarskim bankovcem. Nezaupljivi trgovec je pozval orožnike, ki so fanta preiskali ter našli pri njem še 20 novih petstotakov z enakimi napakami v številkah. Takojšnja preiskava je že ugotovila izvor falzifikatov ter je nekaj krivcev že pod ključem.

Znojenje rok in nog

je zelo neugodna stvar posebno poleti. Da se izognete tej neugodnosti, vzemite 1 stekleničko vode in 1 škatlo praška proti znojenju nog in rok. — Izdeluje lekarna

Mr. L. GAYER, ZAGREB, Ilica 79.

odra nenadoma vstala Petrina in se začudena ozirala okoli sebe. Seveda so krsto takoj spravili nazaj k mizarju, doma pa so namesto sedmine obhajali vstajenje od mrtvih. Zdravnik je kasneje ugotovil, da je starka navidezno umrla. Sreča, da se je Petrina še pravočasno zbudila, ker bi jo sicer živo pokopali.

o Nagradno streljanje z zračno in malokalibrsko puško v korist Protituberkulozne lige priredi strelski odsek Sokolskega društva Slovenj Gradec v soboto, dne 18. t. m., od 18. naprej v dvorani Sokolskega doma. Strelci so vabljeni, da se v čim večjem številu udeležijo strelskih tekem, ker s tem pomagajo pri reševanju zamisljivosti Protituberkulozne lige v naši državi. Noben bolnik brez bolniške postelje!

o Slov. Bistrica. V nedeljo, 19. t. m. bo v Okrajni hranilnici nastopila Glasbena Matica iz Maribora. Odpela bo zelo poljuden program, ki ga bo pozneje ponovila tudi v St. Ilju in drugih obmejnih krajih v Dravski dolini. Ker ima koncert izključno propagandni namen, so cene tako nizke, da bo vstop vsakomur omogočen. Ne zamudite lepe prilike in pridite vsi, ki vam je naša pesem draga.

o Za okrajnega šolskega nadzornika v Gornjem Gradu je postavljen Zorko Kolnik, šolski upravitelj v Rečici.

o Razpis zdravniških služb. Bolniška blagajna TBPD v Ljubljani razpisuje mesta pogodbenih zdravnikov za splošno prakso za zdravniške okoliše Domžale, Litija in Rogaška Slatina. Prošnje je vložiti do 1. junija opoldne. Podrobnejši pogoji so na razpolago v pisarni blagajne, Ljubljana, Tyrševa 5.

GRADNJA CESTE MARIBOR-FRAM ODOBRENA

Na predlog gradbenega ministra dr. Kreka je ministrski svet odobril, da se gradnja ceste Maribor-Fram, ki bo stala 12 milijonov dinarjev, izvrši v režiji.

OD MRTVIH JE VSTALA

Nedaleč od Virginmosta je umrla 74-letna Petrina Crevarjeva. Sorodniki in znanci so objokovali starko in že so se pripravljali na pogreb. Ko je bila krsta za pokojnico na poti, je z mrtvaškega

Ljubljana

Slovenski avtomobilski klub

Tako se bo po zgledu »Hrvaškega avtomobilskega kluba« preimenoval dosedanji Avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana, kakor je to sklenil na svojem 16. občnem zboru. Ta novi klub, sestavljen iz ljubljanskega in mariborskega odseka, bo imel prihodnjo nedeljo v Ljubljani svoj ustanovni občni zbor, na katerem bosta ljubljanski in mariborski odsek izvolila na vsakih 25 članov po enega svojega delegata. Po soglasnem sprejetju zadevnih sprememb v pravilih je bila izvoljena uprava oziroma odbor ljubljanskega odseka z dosedanjimi funkcionarji s predsednikom g. Avgustom Praprotnikom na čelu.

Iz poslovnega poročila je omeriti, da so sedanje razmere v mnogočem zavrele razvoj našega avtomobilizma. Promet

tujih avtomobilskih turistov je zdaj docela prenehal, a tudi poprej ga je zelo oviralo slabo stanje naših cest. V naravnost obupnem stanju je zlasti cesta Ljubljana-Maribor. V veliko večjem številu so doslej naši avtomobilisti potovali v tujino, kot pa tujci prihajali k nam, ker naše avtomobiliste so le vabile dobre ceste v drugih državah. Tako je bilo lani izdanih 919 triptikov oziroma karnetov, znatno več kot predlanskim, največ za Italijo in Nemčijo.

Klub je živahno deloval na polju propagande in priredil več sportnih voženj. Članstvo je tudi naraščalo in je klub koncem leta 1939 štel 221 rednih članov, 236 članov avtomobilistov in 49 članov kot motociklistov.

a Prvi brezmesni dan je torej danes nastopil. Mesarije in mesarske stojnice na trgu praznujejo. Prvič izza svetovne vojne, kar je tudi zabeležbe vredna zanimivost. In tako je zdaj petek postal pravi postni dan, kakor je po cerkveni postavi že ilak zapovedan. Vse v redu. Nihče tudi ne bo kaj oporekal uvedbi brezmesnih dni — pod pogojem, da se zdaj meso ne bo več podražilo. Tukaj pa žal ni nobene gotovosti. Dočim so cene govedine, teletine in svinjine po zadnjem zvišanju take ostale, so medtem pa zlezle navzgor cene drugih vrst mesa: koštrunovo meso (pred 14 dnevi še po 8—12) je zdaj po 10—12 din; jagnjetina (prej po 12—16) je zdaj po 16 do 18 din kg. Koziček je pa sploh najdražji: 20—22 din kg. Če in kdaj in zakaj so bile dovoljene te podražitve, to je za javnost uganka, kakor marsikaj drugega, kar je v zvezi s protidraginjsko akcijo. Je na primer uganka tudi to, zakaj v zadnjem času primanjkuje na ljubljanskem trgu surovega masla, ko se ga vendar v tem letnem času več prideluje kot čez zimo. Drago je pa maslo tudi kot še nikoli,

že po 40 din mu držijo ceno, navadnega kuhinjskega masla namreč. Tako gre to naprej... Kje je kontrola?

a Nabori in pregledi. Mestna občina razglašala: Nabori mladeničev in pregledi starejših obveznikov v Mestnem domu so zaradi bo objavljen v dnevnikih. Prizadeti naj pozive shranijo. — Pregled uniforme in naj pozive shranijo. — Pregled uniforme in vojne opreme rezervnih častnikov v Mestnem domu je do nadaljnjega odložen.

a »Kako naj si uredimo naše domove za obrambo pred letalskimi napadi« je naslov knjižice, katere vsebino bi moral poznati v današnji resni dobi vsak prebivalec. V spisu, ki je ponazorjen z lepimi risbami, je na kratko in poljudno popisana vsa nevarnost, ki bi ji bili v slučaju vojne izpostavljeni in vsebuje navodila za ukrepe, kako si moramo zavarovati svoj dom, kaj naj si slehernik pripravi in kako naj se postopa v zaklonišču. Knjižico je že v jeseni založil »Komite tehničnega dela« (Kongresni trg I/II.) ter jo prodajajo po din 5— po vseh knjigarnah.

Ne zamudite jutri novega romana

Jutri prične izhajati v »Večerniku« nov roman pod naslovom »Ljubljenec zvezd«, (roman iz tihotapskega življenja na poljsko-sovjetski meji). Pisatelj, Poljak Sergiusz Piasecki, je prikazal v romanu na izredno realističen način dramatično življenje tihotapcev, ki tvegajo vse, da zadostijo svoji tihotapski strasti.

„LJUBLJENEC ZVEZD“

Je roman, ki vam bo odkril neslutene strasti in podvige drznih tihotapcev. Naročite še danes »Večernik«, ki vam bo štiri mesece prinašal roman, ki po svoji nepetosti in realističnosti predstavlja posebno redkost.

Maribor

Hrvatski književniki gosti „Napredka“

Predsedniku mariborske podružnice hrvatskega kulturnega društva »Napredak« se je posrečilo zadržati hrvatske književnike v Mariboru, ker jim je društvo priredilo v svojem društvenem prostoru pri Povodniku pozdravni večer. Organizacija tega nadvse lepo uspelega večera je bila v rokah marljivega predsednika industrijalca g. Paljage. Dvorana je bila okrašena s hrvatsko zastavo in slikami našega mladega kralja, pokojnega Stjepana Radića in voditelja dr. V. Mačka. Navdušen pozdravni govor je

imel »veliki meštar« lekarnar g. Albanež, zahvalil pa se mu je v imenu književnikov ter hrvatskega naroda g. Ilija Jakovljevič. Ta je imel pomemben zunanji in notranjepolitični govor ter poudarjal, da moramo biti čvrsti, veliki in neomajni v skupni Jugoslaviji. Nato so čitali iz svojih del književniki Dobriša Cesarić, Ivan Goran Kovačić, Novak Simić, Vladimir Nazor in Ivo Kozarčanin. Ludvik Zoržut pa je v imenu abiturientov klasične gimnazije pozdravil Hrvate v ver-

zih ter podaril vsakemu knjigo teh abiturientov »Majolika«, nestorju hrvatske književnosti Vladimiru Nazoru pa še posebej lep šopek prepleten s trobojnic. Nato so poslali dr. Mačku pozdravno brzojavko, nakar je lep večer bratstva in vzajemnosti zaključil lekarnar g. Albanež in izrazil veselje vsega Maribora nad prihodom hrvatskih pesnikov in pisateljev in želel, da bi odnesli s severne meje kar najlepše vtise. Pisatelji so ponoči odpotovali iz Maribora.

Drevi na koncert Umetnostnega tedna

Kot tretja prireditelj letošnjega III. Umetnostnega tedna bo drevi ob 20. uri v dvorani Zadržne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti koncert Maribor-

skega tria, ki ga sestavljajo naši odlični umetniki: pianist dr. Roman Klasinc, violonist Taras Poljanec in čelist

Oton Bajde. Kakor smo že poročali, bodo igrali dela velikega ruskega skladatelja Petra Čajkovskega in slavne- ga češkega skladatelja Antonina Dvořaka.

Skladbe obeh velikih slovanskih genijev v tako odlični interpretaciji, kakor jo zmora naš trio, bodo gotovo v čast prireditvam letošnjega III. Umetnostnega tedna, ki se je začel z razstavo res izbranih in kvalitativnih del naših domačih slikarjev v Unionu, nadaljeval s sijajnim literarnim večerom hrvatskih književnikov in se bo zaključil jutri, v soboto zvečer, s krstno predstavo Golouhove najnovejše komedije »Krisalida«. Nocojšnji koncert bo pa posvečen obenem tudi stoletnici rojstva Petra Ilijiča Čajkovskega, o katerem pišemo obširneje na drugem mestu.

Trdno smo prepričani, da bo naše glasbo ljubeče občinstvo drevi do zadnjega prostora napolnilo dvorano palače Zadržne banke. Kakor smo obveščeni, vlada za nocojšnji koncert povsod veliko zanimanje, zato priporočamo, da si vsakdo oskrbi vstopnico že tekom popoldneva v knjigarni Korea v Gosposki ulici.

Lep uspeh srednješolskih zborov

V četrtek so naši srednješolski zbori tekmovali v Narodnem domu. Večja dvorana je bila polna navdušenega občinstva, ki je hvaležno sledilo skrbno izbranim pesmim in lahko trdimo, skoraj dovršeno ubranemu petju. Pevovodje so se pa tudi res potrudili, da nam nudi- jo mnogo več, kot se povprečno more pričakovati od navadnega šolskega pe- tja; Družovičev in Pahorjev zbor sta na pr. naravnost briljirala. Pri tako lepo uspešnih nastopih se človeku nehoti misli iztrgajo in splavajo nazaj v dobo, ko smo se, danes stari upokojeanci, skrivali zdaj tu zdaj tam po mestu in se na skrivaj učili lepe slovenske pesmi, v šoli nam namreč kaj takega nihče ni nudil. Ujeli nas niso nikoli, in če bi nas že, bi nas najbrž zadela občutna kazen, če nas ne bi izključili. Tako so leta 1897. učenci prvega razreda slovenske nižje paralelke kot prvi maturanti stopali pred strogo nemško maturo. Meseč dni poprej bi tu- di mi na slovesen način radi proslavili ta za celo Slovenijo nad vse važen do- godek. Tu se je namreč moralo izkaza- ti, če imajo te paralelke sploh kako eksistenčno pravico ali se pa kot manj- vredne kratkomaletno zopet ukinejo. Za- četek in konec bi naj bil slovesen koncert slovenskih in slovanskih pesmi sploh. Peli smo v neki dvorani onkraj Drave, na tej strani itak ne bi dobili lokala; ka-

ko je bilo tisto petje, se več ne spomi- njam, prav gotovo pa ne tako dovršeno, kot so zadnjič peli srednješolski zbori. Tudi tamburalo se je in kajpak tudi go- vorilo, zato pa smo vsi udeleženci dobili po dve uri »karcerja«, Vekoslav Kuko- vec, danes minister v pokoju, pa menda celo šest in kar je najlepše, zatožil nas je slovenski profesor. Bog mu naj po- vrne njegov avstrijski patriotizem.

Tako je bilo takrat. Danes profesorji javno tekmujejo, kdo bi lepše pel naše pesmi in se pokazal, kaj vse že podaja- jo njegovi učenci, mi smo pa vse, kar smo delali za slovenstvo, morali never- jetno previdno tihotapiti v našo še ne- zavedno slovensko vasico. In baš ta boj je skristaliziral nešteto navdušenih borcev za ljudske pravice, voditeljev in očetov sedanje mladine, ki kvečjemu iz knjig še izve, kako težko nam je bilo nekdanj živeti zavedno življenje. Mi stari znamo zato le predobro ceniti zlato svobodo in se samo radujemo, če vidimo, da za nami prihajajo mladi, ki bodo to, kar smo jim priborili stari, tudi junaško obvarovali.

Arnuš.

NESREČNA SMRT S PLINOM

V Kamniški ulici 14 so davi našli v kuhinji mrtvo 39letno služkinjo pri Hacinovih, Heleno Letonjo. Poklicani zdravnik je s policijsko komisijo ugotovil, da se je Letonja zastrupila z gorilnim plinom, ki je uhajal iz plinskega štedilnika. Služkinja je po neprevidnosti postavila metlo na plinsko pipico, ki se je odprla.

VLAM PRI MARI GOBČEVI

Ponoči je neznan storilec vlomil skozi okno v gostilniško kuhinjo Mare Gobčeve v Linhartovi ulici in prebrskal vse predale. Vlomilec je očitno izkal denar. Ker tega ni našel, se je zadovoljil z raznimi jestvinami in živili.

Ne pozabi naročnine!

Slabi izgledi za razvoj avtomobilizma

Občni zbor mariborske sekcije »Avto-kluba kraljevine Jugoslavije« pri »Orlu« je pokazal, da so nastopili slabi časi za naše avtomobiliste. O tem je obširno poročal predsednik ravnatelj g. Krejčič. Obrazložil je znane težkoče, ki so se pojavile z izbruhom evropske vojne. Pomanjkanje bencina, podražitev bencina in izredno slabe cestne razmere vedno bolj kvarno vplivajo na razvoj avtomobilizma. Razumljivo je, da bo zaradi tega trpel tudi tujski promet v Sloveniji in v vsej državi. V Sloveniji si tujskega prometa brez avtomobilov in avtobusov sploh ne moremo misliti. Zato so se naši avtomobilisti, zlasti pa Avto-klub, zavzeli za ublažitev bencinske krize. Nešteto prošelj in resolucij je bilo poslanih na vsa odločujoča mesta. Nešteto moledovanj je bilo tudi zaradi cestne mizerije v Sloveniji, toda vse je bilo skoraj brez uspeha. Nato je predsednik g. Krejčič obrazložil reorganizacijo Avto-

m. Razstava slik III. Umetnostnega tedna v Unionu (Sokolski dom) vzbuja posebno zanimanje. Razstavljena dela akad. slikarjev: Goloba, Jiraka, Kavčiča, Kosa, Mušiča, Šušmelja in Zornika kažejo velik napredek ter zaslužijo vso pozornost.

m. Ljudska univerza. Danes ob 20. bo predaval univ. prof. dr. Boris Zarnik iz Zagreba o zanimivi temi »Kaj podeduje otrok od očeta in kaj od matere«. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike.

m. Opomba k članku »Koncert Glasbene Matice« od 9. t. m. Resnici na ljubo moramo ugotoviti, da je bila ta kritika pisana nestrokovnjaško in tendenciozno. Izpuščena so bila sploh imena večine profesorjev, katerih učenci so ocenjeni, ne da bi se vedelo, čigavi so. To je ali pomota ali pa namen — in kaj se hoče s tem doseči?

m. Policijski uslužbenec v Mariboru so priredili te dni poslovljni večer upokojenima uradnikoma mestne policije gl. arhivarju Andrejčiču in pomožnemu sekretarju Knezu. Na poslovljnem večeru so govorili predstojnik Kos, Belšak in Smodej.

m. 40 letnico obstoja je obhajala te dni godba Prost. gas. čete v Pekrah pri Mariboru. Na predvečer so godbeniki na čast kapelniku Ivanu Bračku, ki je že 35 let kapelnik, priredili baklado pri kateri je sodelovalo več društev ter nato podoknico na njegovem domu v Bistrici pri Rušah. Ob tej priložnosti so mu izročili v znak hvaležnosti za požrtvovalno delo, krasno izdelano diplomu.

m. Zrtev materinstva. Zaradi prezgodnje- ga poroda je umrla profesorjeva soproga in uradnica mestnega knjigovodstva ga. Malka Kosova ter hčerka Marijica. Njen globoko užaloščeni soprog akademski slikar prof. Ivan Kos je doživel v kratkem času drugi težek udarec usode, ker mu je nedavno umrl oče.

m. Nove avtobusne table je postavila mestna občina na avtobusnih postajah. Hkrati je tudi nekatere postaje premestila, tako pred Grajsko kletjo in je postaja pred Putnikom. Nove avtobusne table imajo rdeč napis na rumenkastem polju. Tablice je dobavila, kakor je razvidno s podpisa na tablah, tvrdka Westen iz Celja.

m. Češnje so že na mariborskem trgu. Dalmatinske češnje prodajajo po 16 din kg.

m. Doživljaj prof. Sternena v Kamnici. Ko je iskal umetnik prof. Sternena, ki slika freske v gradu, motive v okolici Kamnice, so ga pri tem delu nezaupno opazovali domačini. V trenutku, ko je prof. Sternena skiciral sadovnjak za Lovrenčičem, ga je prijel orožnik in ga odpeljal na orožniško postajo. Šele muzejski sluga ga je rešil, ko ga je identificiral.

Še danes...

oddajte velike in male oglase za sobotno številko »Večernika«.

m. Od doma je pobegnil že pred dnevi 9 letni sin zasebnice Albin Vampl.

* Pobrežje. Sokolski nastop preložen na 26. t. m. Akademija pa se vrši 25. maja pri vsakem vremenu.

* Ustanovni občni zbor »Pogrebnega društva Krčevina« se vrši v nedeljo, dne 19. maja, ob 9. uri v restavraciji g. Klička pri »Treh ribnikih«. Za člane obvezno. Načelstvo.

* V častitljivi starosti 93 $\frac{1}{2}$ leta je danes umrla gospa Katarina Bašelj, vdova po višjem kaznilniškem pazniku. Pogreb bo v soboto, ob 16. uri s pobreškega pokopališča.

* »Jadran-Nanos«. Danes zelo važna pev- ska vaja radi sodelovanja zbora pri aka- demiji pobreškega Sokola. Pridite vsi točno! Pevovodja.

* V počastitev spomina umrle gospe Marije Mazijeve je uradništvo uprave Mestnih podjetij naklonilo Protituberkulozni ligi v Mariboru znesek 180 dinarjev. Pristržna hvala!

m. Nočna lekarniška služba od 11. do do vključno 17. t. m.: Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri Sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Kino

* Esplanade kino. Odlična veseloigra »Večni zaročenec«, z K. L. Diehnom, Karin Hardt, Leo Slezakom. Zabava, smeh.

* Grajski kino. Samo do vključno petka »Čajkovski« (Simfonija življenja). Zarah Leander, Hans Stüwe. Od sobote dalje prekrasen film »Akordi sreče«.

* Kino Union. Do vključno petka »Jezebel« (»Demonska žena«) prekrasna filmska drama z znamenito Bete Davis v gl. vlogi. Pride: veliki pustolovski film »Alarm«.

* Kino Pobrežje 18. in 19. maja vele- zabavni film »Dunajski zvoki« in Fox Mow. Novosti.

Mariborsko gledališče

Petek, 17. maja: Zaprti. (Generalka.)
Sobota, 18. maja, ob 20.: »Krisalida«.

Krstna predstava.

Nedelja, 19. maja, ob 20.: »Vdova Rošinka«. Znižane cene. Zadnjič.

Umetnostni teden v mariborskem gledališču se zaključuje jutri, v soboto, 18. t. m. s krstno predstavo Golouhove »Krisalide«. To je svojevrstna igra s posebno novo inscenacijo, nalašč nastudirano odrsko godbo, plesnimi vložki, ob nastopu skoro vsega dramskega ansambla. »Krisalida« bo tudi sicer za slovensko Talijo svojevrstna novost.

Radio

Petek, 17. maja

Ljubljana: 18. ženska ura; 18.40 fran- coščina; 19. poročila; 19.50 kotichek SPD; 20. plesni zvoki 20.30 večer skladb L. M. Škerjancja in M. Tomca; 22. poročila; 22.15 duet harmonik. — Beograd: 18.20 lahka glasba; 19.40 narodne pesmi; 20. simf. koncert; 22. slavni pevci. — Zagreb: 20. hrvatski pisatelji, iz del Silvija Kranjčevića čitata D. Tadijanovič in Olin- ko Delorko; 22.20 lahka glasba. — Praga: 20.30 koncert orkestra; 22.15 koncert češke glasbe. — London: prenos koncerta; 21.35 pestra glasba; 23. komorna glasba. — Radio-Pariz: 19. jazz; 21.45 komorna glasba; 22.45 koncert orkestra. — Rim: 21. Mascagnijeva opera »Cavalleria rusticana«. — Milano: 20.30 pestra glasba; 21. zabavni koncert; 23.20 lahka glasba. — Budimpešta: 19.30 prenos iz opere; 23.20 ciganska glasba. — Bukarešta: 18.15 slavni godbeni- ki; 19.15 Lisztov preludij; 19.35 prenos iz opere. — Bratislava: 19.20 narodne pesmi; 21. koncert solistov; 22.15 komorna glasba.

Zan ...

Nekaj novosti v torpednem oboroževanju

Od torpedovk k podmornicam in letalom — Nova izpopolnitev nevarnega bojnega orožja

Torpedo je pokazal v svetovni vojni večje uspehe samo v uporabi s podmornicami. V začetku svetovne vojne so stavili velike nade v uspeh torpeda, vendar to orožje ni izpolnilo vseh pričakovanj.

Preden so se pojavile podmornice, so uporabljale torpede z uspehom samo torpedovke, in še te ponoči. Pomanjkljivost torpedovke je njen majhen akcijski radij, zaradi česar so jo uporabljali samo blizu obale. Nedostatki uporabe torpeda na večjih torpednih edinicah so še večji. Zaradi velike jakosti reflektorjev in uporabe svetilkajočih se krogel se danes izogibajo približanju velikim sovražnim brodom. Če se pa lansira torpedo na veliko daljavo, se mu napadeni brod lahko še pravočasno z manevriranjem izogne.

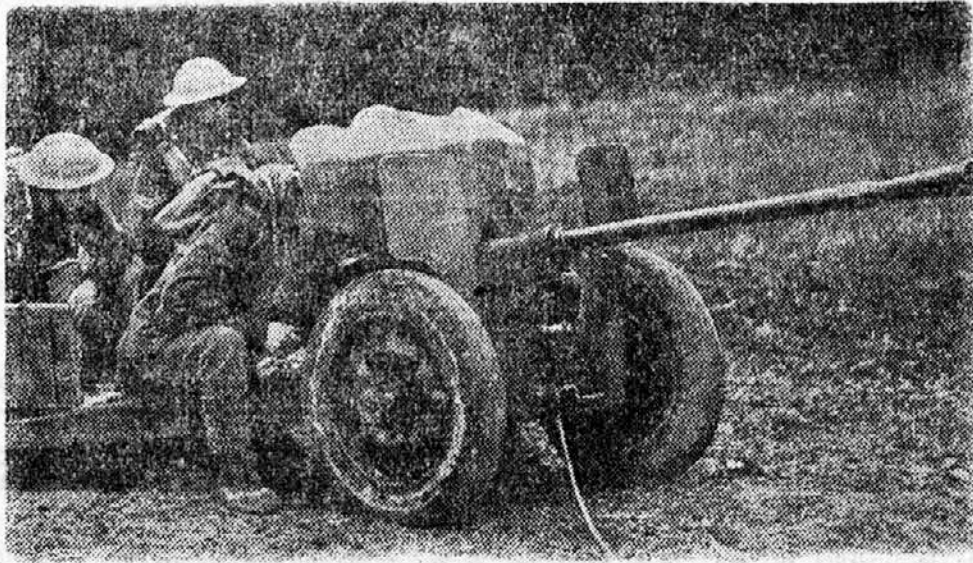
Težnja, da se torpedo neopazno dovede na cilj, se je uresničila le pri podmornici in pri malih bojnih čolnih. Torpedo je zelo nevaren za večje ladje, posebno v morskih ožinah. Prej so bili na večjih bojnih ladjah lansirni prostori v podvodnem delu broda. Ta okoliščina pa predstavlja pogubonosno nevarnost za lastni brod, če je bil zadet po zračni bombi ali od podvodne eksplozije (mine). Zato so danes na velikih edinicah lansirni aparati na nadvodnem delu broda. Za precizno lansiranje služi v novejši dobi tako zvani torpedni naravnalec.

Da bi torpedo izpopolnili, so hoteli povečati njegovo hitrost. Uspehi niso preveliki. Največja brzina novodobnega torpeda je 50 milj (91 km), na večjo daljavo 35 milj. Torpedov kaliber znaša skoro pri vseh mornaricah 530 mm, dolžina pa 7 do 8 metrov. Torpedo plove s pomočjo komprimiranega zraka, ki pušča na svoji poti viden trak zračnih mehurjev na površine vode. Nekatere mornarice imajo torpede na parne turbine ali na električni pogon, kar ima to prednost, da se zmanjša vidnost traka na vodi. Pa tudi ti stroji ne razvijajo večje brzine od onih s komprimiranim zrakom. Da se poveča možnost lansiranja in zadetka cilja, je število lansirnih aparatov na bojnem brodu večje t. j. 16 cevi, na rušilcih se namesti do 9, a na podmornicah po 8 cevi.

Vojni tehniki je uspelo najti sredstvo, ki posebno občutljivo vpliva proti hrupu in šumu ladijskih propelerjev. Čim prepotuje lansirani torpedo gotovo daljavo proti cilju, začne delovanje posebne naprave, ki spravlja smer torpeda točno na sovražni brod. V najnovejši dobi se more

torpedo voditi tudi radiotelegrafsko iz daljave s pomočjo »Hercevih valov« in s posebno anteno.

Torpedne napade na sovražne ladje morejo dandanes izvesti tudi večji hidroavioni. Večje mornarice imajo hidro-

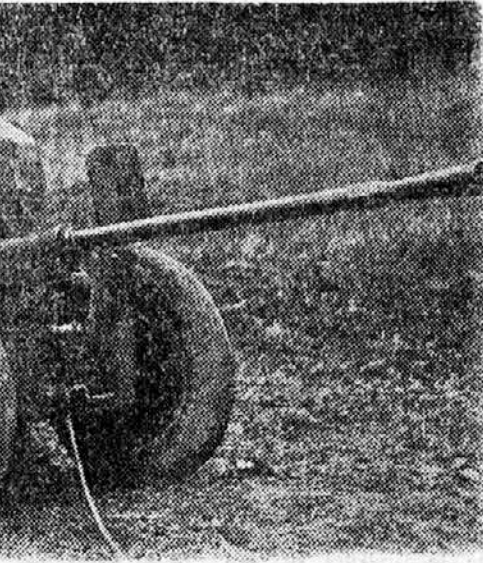

V strašnih bojih ob Meusi so se posebno obnesli zavezniški topovi proti tankom.

Varčevanje v vojni pri starih Rimljanih

Te dni mnogo čitamo o ukrepih varčevanja v posameznih državah. Takšno taktiko je poznal že stari Rim v 3. stol. pr. Kr. Ko je zašel Rim po strašnem porazu pri Kanah v hudo stisko, so vsi menili, da je Hanibal odločil bitko v svojo korist. Medtem je zbral Rim vse svoje sile. Ukazal je ljudem, naj varčujejo. Nova zakonodaja se je posebno tikala

avione, oborožene s torpedom in napadajo sovražne ladje iz zraka, ki je bil zaradi lastne varnosti umetno zamegljen. Avion se spušča do gotove višine in sproži torpedo v morje, ki potem s pomočjo lastnega stroja nadaljuje pot do napadene objekta.

V strašnih bojih ob Meusi so se posebno obnesli zavezniški topovi proti tankom.

Varčevanje v vojni pri starih Rimljanih

žensk. Te niso smele imeti več kot 21 gr zlata, vse ostalo so morale dati državi. Tudi v oblekah so se morale ženske omejiti. Prepovedano je bilo ženskam, prevažati se v kočijah. Konji so bili potrebni vojskam, vsaka vožnja civilistov je pomenila potrošnjo vojnih sil. Šele 20 let kasneje, ko je bil imperij izven nevarnosti, so te ukrepe spet odstranili.

Kaj se zgodi v eni uri na svetu

Težo naše Zemlje sodijo na približno 6.487.000.000.000.000.000 ton, ne vštevši obdajajoči zrak, katerega teža znaša 4.900.000.000.000.000 ton. Človek, ki tehtta 150 funtov, ima blizu 17 prasnovi v sebi.

V vsaki minuti umre na svetu 4600 ljudi, 5400 se jih rodi. Primeri se 198.000 zločinov, le 117.000 jih pride pred sodišče. Človeštvo poje v eni uri 54 milijonov funtov krompirja, 21 mil. funtov zelenjadi 6.6 milijonov funtov mesa, prav toliko

rib. Uporaba jajc v istem času znaša približno 3 kruha nad 30 milijonov komadov. V eni uri pospravijo ljudje na vsem svetu 10.000 ton sladkorja, 180 ton tobaka, 130.000 ton premoga, 160.000 petroleja (seveda brez sedanje vojne). Od tega gre 31.000 ton za razsvetljavo.

V eni uri zapusti 5000 novih avtomobilov tovarne, pripravi se 2000 ton papirja, ki ga požro po večini razni listi, ki jih je na vsem svetu 1.7 milijona. V istem času porabi filmska industrija 40

milijonov metrov filma, po svetu kroži sočasno 1200 milijonov pisem, 115.000 brzojavk.

V 60 minutah napravi Zemlja 1104 milj poti okrog Sonca. Primeri se 1800 neviht, pojavi 400.000 utrinkov zvezd in majhnih meteorjev.

Muhe ne prenesejo rumene svetlobe. V Švici so v mlekarnah preizkusili raznobarna stekla in prišli do spoznanja, da muhe v prostore, ki so zastrti z rumenim steklom, ne zahajajo. Razlili so po mizah mlekarne več jajc, pa tudi ta vaba ni mrčesa spravila v prostor.

Kurioziteti v sedanji vojni bo velika umetniška razstava v Benetkah, kjer bodo sodelovale Belgija, Nemčija, Grčija, Romunija, Španija, Švica, Madžarska, Jugoslavija, USA, Velika Britanija in Francija...

Zakonski kongres

Lisjak je sklical kongres za rešitev zakonskega problema. Vsa bitja so prišla, samo človek ne. Poslal pa je brzojavko. Lisjak je podal poročilo. Zasukal je stvar tako, da se je dala različno razlagati: z da ali ne. Pričela je debata. Jegulja je zaklicala: „Najbolje je, se izmuzniti!“ — Pajklja je zamrmrala: „Jaz dedca snem, ko se ga naveličam.“ — Srnjak se je smejal: „Moja jih dobi po rebrih, če ne uboga!“ — Osel je dejal: „Najpametneje je, ne se oženiti.“ — Oglasila se je ovca: „Zakaj pa ne, gospod osel?“ — Osel je odgovoril: „Ker ne smemo biti tako neumni kakor človek.“ Na koncu je Lisjak prebral človekovo brzojavko: „Zal ne morem priti. Stop. Zena mi ne da dopusta. Stop. Sploh smatram vprašanje za nerazumljivo.“

—Pri telefonu je vodja izposojevalne knjižnice, Vaše knjige terja nazaj!...

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

72

Ubogi Filip! Kako strašna smrt ga je doletela. Pod ruševinami je izdihnil, dočim je Elizi uspelo, da se je rešila z otrokom. Gledala ju je v duhu, ko sta sedela v velikih sobi. Elizi je bilo mučno, ko se je prvič srečala z Anito. Filip jo je tolažil ter ji risal obzorja novega življenja... In potem je nenadoma udarilo. V enem samem trenutku so bili pokopani vsi upi, vsa obzorja bodočnosti.

Kako enostavni so ji bili danes vsi ti dogodki! Toda neizmerno daleč! Dolgo je potem bolehal. Pljučnica jo je za dolg čas prikovala na posteljo, in zelo blizu smrti je bila. Polagoma pa se je jelo vračati zdravje. Korak za korakom je spet pričela stopati v življenje. Sprva brez posebnega veselja. Filip je bil mrtev. Mar naj radi tega joče? Pametnejše je poslušati nasvete glede zdravljenja.

Ko je prvič vstala iz bolniške postelje, je bila izčrpana in oslabela. Toda daleč je že vse. Mali Brian je bil sedaj pri svoji pravi materi. Eliza ni pred nikomur tajila stvari. Zaman si je Anita prizadevala, da bi zadevo skrila. Daleč naokoli so vsi izvedeli zanjo.

Čez nekaj tednov, ko je Glenison že prebolela najtežje dni, jo je obiskala Anita.

»Draga moja Glen, nikoli nisem ničesar slutila. Hrabra ste bila. Vsakdo tako sodi o vas. Tudi Eliza. In jaz, kako neprijazna sem bila z vami. Pripeljala sem jo s seboj iz Anglije. Toda tudi Eliza je danes

drugačna. Ni ji mar, kar pripovedujejo ljudje o njej. Vse svoje življenje posveča malemu Brianu. Glen — za otroka ne bo dide v skrbeh...«

Glenison je precej časa ostala na misijonski postaji. Z vračajočim se zdravjem pa je jela misliti na bodočnost. Filipa ni, ne Briana. Življenje se ji je zdelo neizmerno prazno in brez pomena. Toda, glavo pokoncu! Živeti mora, četudi je življenje še tako prazno in brez pomena!

Na Kilima Nungu se ni več vrnila. Vedela je, da bi ne mogla prenesti pogleda na ruševine, pod katerimi je bilo pokopanih tisoče njenih upov in nadej. Michella je pooblastila, naj proda farmo, Eliza pa je pozvala, naj si odnese spomine na Filipa.

Potem je odšla k Margareti Burtonovi, ki jo je bila spoznala na palubi »S. S. Celandine« in ki jo je povabila k skupnemu gospodarstvu. Tu je bila nekoliko mesecev. Denar, ki ga je dobila od Kilima Nungu, je vložila v novo farmo. Dobiček sta si z Margareto delili.

Dokler ni prišel Dick in odpeljal Margaret.

Dom je bil sedaj neizmerno prazen! Samota, ki je dihala iz slednjega kota, je bila neznosna. Glen je opazovala martinčka, ki je ležal po bambusu.

»Cik — cik — cik« se je oglasal drug martinček. Da, niti ta ne more biti sam si je rekla Glenison. Margareta je odšla

pred dvema tednoma. Celu uro je že sedela in nepremično zrla v plamen v kamini. Podnevu je bilo delo, toda večeri so bili strašni.

Nenadoma so ji zasijale iz samote dobre sive oči. Kako imenitno bi bilo, ko bi bil tu Colin Michell, da bi se mogla z njim porazgovoriti, si je dejala. Dolgo je že, ko ga ni več videla. Kdaj je bilo poslednjič? Da, ko sta se srečala v Nairobi. Toda pisal ji je pogosto. V zadnjem pismu ji je sporočil, da ima kupca za svojo farmo, ki jo namerava prodati in potem začeti nekje drugje v Keniji. Kako prav bi bilo, ko bi se priselil nekam v bližino. Marsikdaj je zahrepenela po njegovem prijateljstvu.

Vzela je knjigo ter poskusila brati... Prižgala si je cigareto, a jo je skoraj celo vrgla v ogenj. Pomislila je na Margareto. Kako srečno se je smehljala, ko je zapuščala farmo. Rad jo je imel Dick.

Popoldne je bilo nenavadno vroče. — Glenison je hotela ostati doma. Delati ni bilo mogoče, vročina je prehudo pritiskala. Niti doma, niti zunaj. Kaj ko bi takokdo prišel na obisk, pa četudi pride ta prismojena gospa Taptonova, ki neprestano govori o svojih težavah s služinčadjo. Toda tudi te ne bo. Nikogar ni bo...

Nepričakovano je zaslišala iz daljave brnenje avtomobila. V trenutku je bila na pragu, in že je stekla radostno po stezi proti možu, ki je izstopal iz avtomobila.

»Colin! To je nepričakovano. In kako sem hrepenela po nekom. In zdaj me presenetite vite!»

»In zakaj mi niste pisal, da pridete?»

Kako vam je? Nekoliko ste shujšal. In kje je Robin?« ga je zasula z vprašanji.

»Pri Roylancejevih sem ga pustil.«

»Pa zakaj ste prišel tako daleč, ne da bi mi prej sporočil? Ali le zategadelj, da me obiščete, Colin?«

»Da, zato da vas obiščem, Glen,« ji je mirno odgovoril. Sedel je z njo za mizo, prav tako kot si je bila sinoči želela. Nekaj časa je molčala.

»Ah — Colin — zadnje dni mi je bilo neizmerno težko. Zelo sem hrepenela po vas!«

Michell je stopil k njej ter ji položil roke na rame.

»Rada bi imela nekoga, da bi se mogla z njim porazgovoriti...«

Njegove roke so padle z njenih ramen. Odmaknil se je.

»Torej niste hrepenela ravno po meni?« je vprašal s tihih in nekoliko žalostnim glasom.

Glenison ga je pogledala naravnost v oči. Zdelo se ji je, da ni več tisti stari Michell, njen dobri prijatelj v najtežjih dneh. Nagleje ji je utripalo srce in zaželela si je, da bi ji spet položil roke na ramena. Da, vprav po njem je hrepenela. Dolgo je že bilo v njej to hrepenenje, morda izza prvega srečanja na palubi ladje... Toda takrat jo je vrglo življenje na drugo pot, kjer je skušala s skrajnimi naporj dohiti srečo, dokler ni naposled s strtimi upi ostala sama v življenju...

In sedaj... je ljubezen tako blizu, da jo more doseči z roko. Bila je v Michellovih očeh, v njegovem srcu in glasu.

Glenison je znenada tiho vstala ter stopila k Michellu, ki jo je tesno prižetl nase.

K O N E C

Kultura

Peter Ilijič Čajkovski

Dne 7. t. m. je minilo 100 let, odkar se je v Vodkinski v Rusiji rodil veliki ruski skladatelj Peter Ilijič Čajkovski. Nihče v rodovini Čajkovskih ni kazal nikoli takih glasbenih sposobnosti, kakor mali Peter Ilijič. Toda oče ga je vzgajal na pravni fakulteti ter nastopil po končanem studiju mesto tajnika v ministertvu. Šele nato, leta 1862., se je vpisal na konservatorij v Petrogradu.

Ob tej priliki je pisal svoji sestri: »Zamenjal sem službo z glasbo. Veruj mi, da bom postal slaven umetnik. Hočem se posvetiti temu, k čemur me sili notranji glas.« Leto pozneje je dokončno zapustil službo in se posvetil samo glasbi. Njegovo prvo delo je bila ouvertura k Ostrovskega dramati »Burja«. Nastudiral jo je prvi Johann Strauss, ki je bil v tistem času deležen v Rusiji velike slave.

Leta 1864. je Peter Ilijič Čajkovski končal konservatorij in dobil kot izpitno nalogo uglasbenje Schillerjeve ode »Lied an die Freunde«. Tema je bila zelo nesrečno izbrana in temu primerno je izpadlo tudi delo samo. Anton Rubinstein je izjavil, da je Čajkovski »popolnoma brez talenta«. Pozneje je postal profesor konservatorija v Moskvi, in prvo delo, ki ga je tam komponiral, je bila ouvertura C-mol. Tudi to delo Rubinsteinu ni ugajalo. Vendar se je Čajkovski kmalu nato lotil prve simfonije, v kateri je dal izraza vsej svoji veliki sposobnosti.

Leta 1867. je bila natisnjena njegova prva kompozicija, a že naslednje leto je napisal prvo opero »Vojvoda«. Posebno pomembno je postalo v tisti dobi njegovo prijateljstvo s književnikom Stafovom in komponistom Balakirevom, ker sta ga opozorila na Shakespearea. Rezultat tega je bil nastanek dveh skladb na Shakespearea: »Burja« in »Romeo in Julija«. Zadnja je bila tudi natisnjena. Manj sreče je imel s svojo drugo opero »Undina«, vendar se je še istega leta lotil komponiranja svoje tretje opere »Opričnik«. Leta 1871. je napisal

prvo komorno muzikalno delo: Op. 11 v D-duru.

Čajkovski je svoja dela mnogo popravil. Nikoli ni bil z njimi zadovoljen in nasproti sebi vedno oster kritik. Opero »Evgenij Onjegin« je komponiral na pobudo ravnatelja Nikolaja Rubinsteina. Po naključju je prišla partitura v roke carju Nikolaju I., ki je želel, da se opera uprizori v Moskvi. Uspeh je bil izreden, in v razmeroma kratkem času je prišla opera na vse velike svetovne odre. Istočasno je Čajkovski komponiral svojo četrto simfonijo, katero je posvetil gospe Melk, ona mu je pa določila stalno rento 6000 rubljev na leto.

Njegovo naslednje delo je bila opera »Mazepa«, njegov drugi največji uspeh pa »Pikova dama«, dočim je v zadnjih letih življenja napisal opero »Jolanta« in »Simphonie Pathlétique«. K poslednjemu stavku tega zadnjega dela velikega skladatelja je zapisal Ferdinand Pfohl: »Ti zvoki so kakor kri, ki teče iz smrtne rane; bolna izkrvavitev. Tega stavka ni mogoče poslušati, ne da bi bili ganjeni do globine duše in ne da bi pomislili na komponista, ki je v tej skladbi dopel svoj labodji spev.«

Res je tudi tragično, da je moral mojster zapustiti svet kmalu po svojem najvišjem, kar je ustvaril. Leta 1893. je pa le doživel še eno radost, da ga je vseučilišče v Cambridgeu v Angliji imenovalo za častnega doktorja. Istega leta je bila prvič igrana tudi »Simphonie Pathlétique«, toda sprejeli so jo hladno. — Štiri dni pozneje je začutil velike bolečine in je legel. Te bolečine so bile prvi znaki kolere, ki je sedem dni nato dokončala življenje velikega ruskega skladatelja Petra Ilijiča Čajkovskega.

Stoletnico njegovega rojstva je proslavila že naša mariborska Glasbena Matica, druga proslava pa bo koncert mariborskega tria Klasinc-Poljanec-Bajde v petek 17. t. m. v okviru letošnjega III. Umetnostnega tedna. D. V.

Sport

Jubilejni meeting SSK Maratona

SSK Maraton slavi letos 10-letnico svojega obstoja. Čeprav klub ne goji nogometa, ki je prej ko slej najbolj popularna veja sporta pri nas, si je vendar pridobil veliko popularnost z uspehi v drugih odsekih, ki jih ima lepo število. Med njimi zavzema častno mesto tudi atletski sektor, ki se nam bo v nedeljo, 19. maja, dopoldne od 9. dalje pred-

stavila na stadionu SK Železničarja s plovodi 10-letnega uspešnega in smotrnega dela, pričakuje pa se tudi sodelovanje velikega števila domačih in zunanjih atletov drugih klubov. Razpisane so discipline za seniorje ter juniorje B in C. Prijave sprejema J. Smerdel, Maribor, Gosposka 23.

JUGOSLAVIJA—ITALIJA

Danes se bo pričel v Zagrebu teniški dvojboj med Jugoslavijo in Italijo, za podonavski pokal. Za Italijane bodo igrali Dell Bello, Cucelli, Romanoni in event. Vido, za Jugoslovane pa Punčec, Mitić in Pallada.

Danes ob 14.30 bodo igrali prva dva singla Cucelli-Punčec in Romanoni-Mitić, v nedeljo ob istem času bosta zaključna singla Cucelli-Mitić in Romanoni-Punčec, jutri ob 15. pa bo odigran double. Igralci za double še niso točno določeni. Za Jugoslavijo bosta skoro gotovo igrala Punčec in Pallada, za Italijane pa predvidoma Cucelli-Dell Bello.

GRADJANSKI JE VLOŽIL PROTEST

Gradjanski je vložil protest proti verifikaciji ligaške finalne tekme s Slavijo (S) ter napada v protestu odločitev ital. sodn. Datila, ki da je dal za roko, ki je bila baje očitno v kazenskem prostoru, kazenski udarec s 16 m ter je s tem oškodoval Gradjanskega.

s. Sekcija ZNS v Mariboru (službeno). Za vodstvo prvenstvene tekme Mura—Rapid se določa g. Nemeč.

s. Letni občni zbor Jugoslovanske zimsko-sportne zveze bo v nedeljo, 9. junija, v Ljubljani v Beli dvorani »Uniona«. Vsak klub je

lahko zastopan z dvema delegatoma, ki morata predložiti pravilno izstavljeno poverilnico.

s. Otvoritvena kolesarska dirka Koroške kolesarske podzveze bo neprekinjeno v nedeljo, 19. maja, ob 14. na progi Slovenj Gradec—Mislinja—Slovenj Gradec. Dirka bo ob vsakem vremenu, le v primeru naliva se preloži na 23. maja in veljajo za njo isti pogoji. Čas za prijave je do 18. maja 1940 do 19.

s. Boksarski večer ljubljanskega Hermeza, na katerem naj bi nastopili tudi nekateri člani PSK iz Maribora, je preložen na 8. junij.

s. Za binkoštji je ZKD iz Zagreba premagal v Varaždinu tamošnjo Slavijo v tenisu s 4 : 2.

s. Nemški teniški prvak H. Henkel je zmagal v jubilejnem turnirju berlinskega kluba »Rot-Weiss«. V finalu je premagal Goepferta 6 : 2, 4 : 6, 5 : 7, 6 : 1, 6 : 2.

s. Dunajska nogometna reprezentanca je premagala v Berlinu berlinsko s 4 : 3 (3 : 1) s. Nedeljsko reprezentančno tekmo Madžarska—Romunija v Budimpešti bo sodil Beograjec Mika Popović, tekmo B garnitur v Bukarešti pa Zagrebčan Podupski.

s. V nedeljo bo v Splitu ligaška tekma Split—Slavija (V), ki je bila že verificirana za Slavijo s 3 : 0, a je bil pozneje ta sklep razveljavljen.

Sokolstvo

DAN SOKOLSKE PRIPRAVLJENOSTI V CELJU

Po naredbi sokolskega Saveza odreja uprava Sokolskega društva Celje-matica za jutri soboto, 18. maja, ob 6. zjutraj na dvorišču osnovne šole zraven telovadnice zbor članstva in naraščaja. Zbor se vrši ob vsakem vremenu in je udeležba za članstvo, članice in naraščaj strogo obvezna. Odsotnost je opravičljiva le za primer bolezni. Pripadniki sokolstva so dobili posebno tiskovino, katere spodnji kupon je natančno izpolniti in ga izročiti na zbornem mestu. V slučaju bolezni naj se izpolnjeni kupon odda drugemu, da ga odda. Na zboru bo najprej pozdrav državni zastavi, nato nagovor, redovne vaje in smanjanje zastave.

Naj ne bo v sokolskih vrstah nikogar, ki ne bi izvršil svoje dolžnosti! Zdravo!

Uprava Sokola - matice.

Spomnite se CMD!

MALI OGLASI

Razno

DARILA ZA BIRMANCE IN BIRMANKE

kakor ročne torbice, denarnice, nogometne žoge, nahrbt nike itd. v veliki izbiri priporočila Ivan Kravos, Maribor. Aleksandrova c. 13. 3115-1

POSTELJNE ODEJE

samo z belo vato, močno prešite, posteljno perilo, zglavni ki, tuhne, koce, madrace, inleti, puh in perje po najnižji ceni. A. Štuhec, Maribor, Stol na ul. 5. 3328-1

Prodaj

SLADKO SENO

in osavo prodaja graščina Langental. Sp. Sv. Kungota. 3400-4

RADI ODPOTOVANJA

poceni prodaj 1 sobno kredenco in 6 stolov. Kamniška c. 5. 3396-4

PRAZNE VREČE

proceni naprodaj. Kos, Vetrinjska 8, v trgovini. 3380-4

Prima

VINSKE SODE

poceni prodamo. Sodarstvo Sulcer. 3373-4

Stanovanje

DVORIŠČNO STANOVANJE

2 sobici, kuhinja se odda dve ma osebama. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3379-5

SOBA IN KUHINJA

z vrtno se odda na Teznu, Gregorčičeva 12, pri postaja lišču. s 1. VI. 3377-5

Soba odda

Oddam

OPREMLJENO SOBO gospodični. Cankarjeva 18. 3403-7

OPREMLJENA SOBICA

se odda za 120 din. Vrbanška 2. 3375-7

SOBA

se odda boljšemu gospodu v bližini parka. Maistrova 14, vrata 7. 3371-7

LEPA SOBA

s posebnim vhomom se odda boljši gospodični ali gospodu s 1. junijem. Kabinet istotam se odda takoj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3393-7

Službo išče

IŠČEM

službo inkasanta v tovarno ali podjetje. Položim kavcijo ali garancijo do 130.000 din. Ponudbo na ogl. odd. »Večernika« pod »Poverljiv«. 3359-10

DAMSKA FRIZERKA

išče službo. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3372-10

Službo dobi

GOSPOD. POMOČNICA

mlačša, vajena vseh hišnih del in kuhanja, se sprejme v službo. Plača dobra. Nastop 1. junija ali nekaj prej. Geratič, trgovina, Sv. Lovrenc na Polh. 3408-9

HLAPCA

h konjem in kravarja sprejme takoj Sršen, gostilna, Lim buš. 3392-9

TRGOVSKI POMOČNIK mešane stroke, ki zna voditi trgovino z šoferjskim izpitom se takoj sprejme. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3407-9

PEKOVSKEGA VAJENCA sprejemem takoj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3394-9

Kam, kie?

DANES SVEŽE MORSKE RIBE

pristna ljutomerska in dalma tinska vina. Se priporoča restavracija »Ljutomer«. Štibler. 3399-17

KONCERT

v soboto in nedeljo, igra prvovrstna priljubljena godba. Se priporoča restavracija »Ljutomer«, Štibler. 3398-17 3398-17

Lepo foto-kopije in povečave izdeluje

DROGERIJA KANC

Popravila klobukov

vseh vrst se sprejemajo v čiščenje, barvanje ter fasoniranje po zadnji modi. Prodajam tudi športne čepice od din 10—25. Istotam se kupi tudi že rabljeno žensko ali moško kolo. Se priporoča

Babošek Vladko klobučarstvo

MARIBOR, VETRINJSKA 5

Pozor!

Pozor!

Pisarniške potrebščine

U. KNJIGARNI TISKO-
VNE ZADRUGE V
MARIBORU, ALE-
KSANDROVA C. 13
TELEFON 25-45

Pozor!

Pozor!

Zahvala

Prav vsem, ki ste nam v žalostnih urah izgube našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Ferdinanda Jagriča

stali prijateljsko ob strani, izrazili sočutje osebno ali pismeno, mu obsuli krsto z mnogim cvetjem in ga tako številno spremili k zadnjemu počitku, izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniku gosp. dr. Mariniču za skrb in požrtvovalnost, ki jo je blagopokojniku posvečal za časa njegove bolezni, čast gosp. župniku Kavčiču in ostali duhovščini za verske obrede, cerkvenemu pevskemu zboru in gosp. učitelju Lorbeku z njegovim mladinskim pevskim zborom pa za ganljive žalostinke pred hišo žalosti in ob odprtem grobu. Dalje se iskreno zahvaljujemo odposlanstvu gasilske župe, njenemu starosti gosp. Srečku Krajncu za pretresljive besede ob grobu, domači gasilski četi in njenemu predsedniku gosp. Zunko Vilkoču za častno stražo ter bivšemu predsedniku gosp. Lešniku Ivanu in mnogoštevilnim gasilcem okoliških čet za spremstvo. Zahvaljujemo se tudi domačemu društvu Rdečega križa za odposlanstvo in njegovemu govorniku g. Geču, odposlanstvu Združenja trgovcev in njegovemu govorniku g. Lampritu iz Ruš, govornikom g. Zunko Josipu in predsedniku občine gosp. Urbasu Janezu, prav posebej pa malemu Hözl Dolfeku za v srce segajoče besede. Se enkrat vsem in vsakemu posebej: Najprisrčnejša zahvala!

V Selnici dne 16. maja 1940.

ZALUJOČI OSTALI.